

คำวินิจฉัยของ นายอูระ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓/๒๕๔๘

วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๔๘

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคต้นตระกูลไทยเพื่อรวมเข้ากับพรรคชาติไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลัก

ข้อเท็จจริงได้ความว่า พรรคชาติไทยมีหนังสือ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ร่วมกันกับพรรคต้นตระกูลไทยแจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง กรณีการรวมพรรคเข้าด้วยกันโดยมีพรรคชาติไทยเป็นพรรคการเมืองหลักในการดำเนินกิจการทางการเมือง ตามมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญพรรคชาติไทยและพรรคต้นตระกูลไทย

นาย ณ ตะวัน พรหมทา ได้ยื่นหนังสือคัดค้านว่า นายชูวิทย์ กมลวิศิษฐ์ หัวหน้าพรรคต้นตระกูลไทย ทำผิดข้อบังคับพรรคและมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญ กรณีการยุบรวมพรรคโดยนายชูวิทย์ กมลวิศิษฐ์ ไม่มีหนังสือเชิญสมาชิกพรรคและกรรมการบริหารพรรคร่วมประชุมเพื่อยุบรวมพรรค คณะกรรมการบริหารพรรคไม่ครบองค์ประชุมใหญ่และอื่น ๆ

ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ นาย ณ ตะวัน พรหมทา ขอลอนเรื่องร้องคัดค้านการยุบรวมพรรคต้นตระกูลไทย เนื่องจากได้ตรวจสอบแล้วพบว่า ตนเองไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคต้นตระกูลไทย เป็นเวลาเดียวกันกับพรรคต้นตระกูลไทยยื่นคำชี้แจงคัดค้านการยุบรวมพรรคต้นตระกูลไทย ของนาย ณ ตะวัน พรหมทา

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหนังสือ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ แจ้งให้พรรคต้นตระกูลไทยชี้แจงข้อเท็จจริง ดังนี้

กรณีหนังสือเชิญประชุมใหญ่วิสามัญพรรคต้นตระกูลไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ จำนวน ๒ ฉบับ ซึ่งมีเลขหนังสือเดียวกัน แต่ลงวันที่และเนื้อหาเรื่องการประชุมในหนังสือดังกล่าวไม่เหมือนกัน

คณะกรรมการบริหารพรรคต้นตระกูลไทยได้มีการเข้าชื่อร้องขอให้มีการประชุมใหญ่วิสามัญพรรคต้นตระกูลไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ ตามมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกอบกับ ข้อ ๖๗ ของข้อบังคับพรรคต้นตระกูลไทย พ.ศ. ๒๕๔๖ หรือไม่ อย่างไร

กรณีที่พรรคต้นตระกูลไทยมิได้จัดส่งรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคต้นตระกูลไทยคราวที่มีมติให้ยุบพรรคต้นตระกูลไทยร่วมกับพรรคชาติไทย และกำหนดให้มีการประชุมใหญ่วิสามัญของพรรคต้นตระกูลไทย ตามข้อ ๖๗ วรรคสี่ ของข้อบังคับพรรคต้นตระกูลไทย พ.ศ. ๒๕๔๖ มาในคราวที่ได้ร่วมกันแจ้งมติยุบรวมพรรคการเมือง แต่ได้จัดส่งรายงานการประชุมดังกล่าวมาพร้อมกับหนังสือชี้แจงแก้ข้อคัดค้านการยุบรวมพรรคการเมือง

พรรคต้นตระกูลไทยชี้แจงข้อเท็จจริงต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า การจัดทำหนังสือเชิญประชุมฉบับลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ นั้น ผู้จัดทำไม่ใช่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโดยตรง ไม่ได้ดูแลที่ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค ได้ทำไปตามความเข้าใจของตนเองและหนังสือดังกล่าว ยังไม่ได้ส่งให้สมาชิก แต่เมื่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบตรวจสอบพบว่า มีความผิดพลาด จึงได้ยกเลิกหนังสือฉบับดังกล่าว และจัดทำหนังสือเชิญประชุมฉบับลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ โดยใช้เลขหนังสือเดียวกัน การประชุมใหญ่วิสามัญพรรคต้นตระกูลไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ คณะกรรมการบริหารพรรค ได้ปฏิบัติตามข้อ ๖๗ ของข้อบังคับพรรคต้นตระกูลไทย พ.ศ. ๒๕๔๖

เกี่ยวกับรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคต้นตระกูลไทยในคราวที่มีมติให้ยุบรวมร่วมกับพรรคชาติไทยนั้น พรรคต้นตระกูลไทยได้จัดส่งเอกสารประกอบการยุบรวมพรรคต้นตระกูลไทยรวมเข้ากับพรรคชาติไทยให้นายทะเบียนพรรคการเมืองแล้วแต่ไม่ครบถ้วน จึงได้ทำหนังสือชี้แจงและได้ส่งสำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคที่มีมติให้ยุบรวมพรรคต้นตระกูลไทยเข้ากับพรรคชาติไทยเพิ่มเติมในภายหลัง

พรรคชาติไทยมีหนังสือ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง กรณีการยุบรวมพรรคต้นตระกูลไทยเข้ากับพรรคชาติไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลัก เพื่อให้การดำเนินกิจการทางการเมืองของพรรคชาติไทยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศชาติและประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งขณะนี้ใกล้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นการเลือกตั้งทั่วไป จึงขอให้ดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเป็นกรณีเร่งด่วนด้วย

พรรคชาติไทยมีหนังสือ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ถึงนายทะเบียนพรรคการเมือง ส่งสำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคชาติไทย ครั้งที่ ๕/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๗ กรณีมีมติเห็นชอบการยุบรวมพรรคต้นตระกูลไทยเข้ากับพรรคชาติไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลัก

นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง ยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคต้นตระกูลไทย

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย และส่งสำเนาให้ผู้ที่เกี่ยวข้องชี้แจง

นายวรรณ รุ่งรัตนกสิน และนายฉัตรคม สิงห์พันธุ์ คณะกรรมการฟื้นฟูพรรคต้นตระกูลไทย ยื่นคัดค้านว่า คณะกรรมการฟื้นฟูพรรคต้นตระกูลไทยได้เรียกประชุมใหญ่ ครั้งที่ ๒/๒๕๔๗ ได้มีมติในที่ประชุมเป็นเอกฉันท์ให้คัดค้านการยุบพรรคและการยุบรวมพรรคของพรรคต้นตระกูลไทยโดยการให้ดำรงไว้แห่งสถานะพรรคต้นตระกูลไทยต่อไป โดยอ้างว่า มีการประชุมยุบรวมพรรคต้นตระกูลไทยเข้ากับพรรคชาติไทย เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ นั้น ไม่เป็นความจริง ไม่มีวาระการประชุมเรื่องนี้แต่อย่างใด การที่นายชววิทย์ กมลวิศิษฐ์ หัวหน้าพรรคต้นตระกูลไทย ได้ประกาศตัวพร้อมเป็นสมาชิกพรรคชาติไทยและเป็นผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ส.ส. กทม. ของพรรคชาติไทย โดยเอาที่ทำการสำนักงานใหญ่พรรคต้นตระกูลไทยเป็นศูนย์ดำเนินการเลือกตั้ง ส.ส. กทม. พรรคชาติไทย ขัดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๗ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๗ คณะกรรมการฟื้นฟูพรรคต้นตระกูลไทยเห็นควรให้นายชววิทย์ กมลวิศิษฐ์ พ้นจากตำแหน่งหัวหน้าพรรคต้นตระกูลไทย คณะกรรมการฟื้นฟูพรรคต้นตระกูลไทยขอคัดค้านการยุบพรรคต้นตระกูลไทยและคัดค้านมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ให้ยุบรวมพรรคต้นตระกูลไทยกับพรรคชาติไทย ก่อนที่กรรมการการเลือกตั้งจะมีมติให้ยุบรวมพรรค ไม่ได้ได้สวนข้อเท็จจริงจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย การได้สวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงไม่ชอบ

พรรคต้นตระกูลไทยยื่นคำชี้แจงคำร้องคัดค้านการยุบพรรคต้นตระกูลไทยเพื่อรวมเข้ากับพรรคชาติไทยว่า การประชุมใหญ่ของพรรคต้นตระกูลไทยทำไปโดยชอบ เกี่ยวกับหนังสือเชิญประชุมใหญ่วิสามัญพรรคต้นตระกูลไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ มีเลขหนังสือเดียวกัน แต่ลงวันที่และเนื้อหารวมทั้งสาระการประชุมไม่เหมือนกันนั้น เกิดจากความผิดพลาดของเจ้าหน้าที่ของพรรคต้นตระกูลไทย ต่อมาได้มีแก้ไขเรียบร้อยแล้ว จึงได้จัดส่งเอกสารให้กับสมาชิกโดยเจ้าหน้าที่พรรค ส่วนประธานสาขาพรรคบางสาขาได้มารับหนังสือเชิญประชุมที่สำนักงานใหญ่ด้วยตัวเอง และบางสาขาเจ้าหน้าที่พรรคได้ประสานงานทางโทรศัพท์ให้มาประชุม ในที่ประชุมตามระเบียบวาระการยุบรวมพรรคต้นตระกูลไทย

นายพิชิตพล แก้วจักร ได้ยกมือเห็นชอบให้ยุบพรรคต้นตระกูลไทย ที่มีการประชุมคัดค้านการยุบพรรคต้นตระกูลไทย และมีการประชุมที่ตึกยูเอ็ม ทาวเวอร์ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ นั้น ผู้คัดค้านส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคต้นตระกูลไทยตามข้อบังคับพรรคต้นตระกูลไทย พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๑ ประเภทสมาชิกสามัญ โดยเฉพาะนายวรรณ รุ่งรัตนกลี และนายฉัฐคม สิงห์พันธุ์ ไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคต้นตระกูลไทยจึงไม่มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลรัฐธรรมนูญ

นายชูวิทย์ กมลวิศิษฐ์ ในฐานะหัวหน้าพรรคต้นตระกูลไทยได้ดำเนินการเพื่อยุบพรรคต้นตระกูลไทยไปพร้อมกับพรรคชาติไทยโดยให้พรรคชาติไทยเป็นหลัก ได้ดำเนินการโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗๑ และข้อบังคับพรรคต้นตระกูลไทย

พรรคชาติไทยโดยนายบรรหาร ศิลปอาชา ชี้แจงว่า หัวหน้าพรรคชาติไทย และหัวหน้าพรรคต้นตระกูลไทย ได้ร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองทั้งสองเข้าด้วยกัน โดยมีพรรคชาติไทยเป็นหลัก เพื่อดำเนินกิจการทางการเมืองต่อไป ตามมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ ของพรรคชาติไทย เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ โดยมีมติเอกฉันท์เห็นชอบให้รับการยุบพรรคต้นตระกูลไทยรวมเข้ากับพรรคชาติไทยที่เป็นหลัก และตามมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญของพรรคต้นตระกูลไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ได้มีมติเป็นเอกฉันท์เห็นชอบให้ยุบรวมพรรคต้นตระกูลไทยเข้ากับพรรคชาติไทย โดยพรรคชาติไทยเป็นหลักในการดำเนินการทางการเมือง ตามนัยแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗๑ แล้วนั้น พรรคชาติไทยโดยนายบรรหาร ศิลปอาชา หัวหน้าพรรคไม่ได้แย้งหรือคัดค้านคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองดังกล่าวแต่ประการใดทั้งสิ้น

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำชี้แจงว่า ระเบียบวาระการประชุมและมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ ของพรรคต้นตระกูลไทย กรณีมีมติให้ยุบพรรคต้นตระกูลไทยเพื่อรวมเข้ากับพรรคชาติไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลัก นั้น หัวหน้าพรรคต้นตระกูลไทยได้ลงลายมือชื่อรับรองสำเนาถูกต้องระเบียบวาระการประชุมและมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ ของพรรคต้นตระกูลไทยไว้แล้ว และจากการตรวจสอบข้อมูลจากระบบฐานข้อมูลพรรคการเมืองของสำนักกิจการพรรคการเมืองและการออกเสียงประชามติพบว่า นายวรรณ รุ่งรัตนกลี และนายฉัฐคม สิงห์พันธุ์ ไม่มีชื่อเป็นสมาชิกพรรคต้นตระกูลไทย

พิจารณาแล้วเห็นว่า ที่ประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ของพรรคต้นตระกูลไทยมีมติเอกฉันท์ให้ยุบรวมพรรคต้นตระกูลไทยเข้ากับพรรคชาติไทย โดยให้พรรคชาติไทยเป็นพรรคการเมืองหลักในการดำเนินกิจการทางการเมืองและที่ประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ของพรรคชาติไทยมีมติเอกฉันท์เห็นชอบให้รับการยุบรวมพรรคต้นตระกูลไทยรวมเข้ากับพรรคชาติไทยที่เป็นหลัก กรณีจึงเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๓ นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำสั่งให้ยุบรวมพรรคต้นตระกูลไทยเพื่อรวมกับพรรคชาติไทยที่เป็นหลักได้ ศาลรัฐธรรมนูญชอบที่จะมีคำสั่งตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองดังกล่าว ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) และวรรคสอง

ข้อที่นายวรรตน์ รุ่งรัตนกลิน และนายฉัฐคม สิงห์พันธุ์ อ้างว่า เป็นคณะกรรมการฟื้นฟูพรรคต้นตระกูลไทยคัดค้านการขอยุบรวมพรรคต้นตระกูลไทยนั้น จากการตรวจสอบของนายทะเบียนพรรคการเมืองปรากฏว่า บุคคลทั้งสองไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคต้นตระกูลไทย จึงไม่มีข้อต้องพิจารณาตามคำคัดค้านว่า การขอยุบรวมพรรคต้นตระกูลไทยกับพรรคชาติไทยชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น จึงมีคำสั่งให้ยุบรวมพรรคต้นตระกูลไทย

นายอุระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ